

UCHWAŁA NR PR.0007.60.2012
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA
z dnia 28.03.2012 r.

w sprawie przyjęcia Programu Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów na lata 2012 - 2013

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.)

na wniosek Prezydenta Miasta

Rada Miasta Ruda Śląska

uchwała:

§ 1. Przyjąć Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów na lata 2012 - 2013 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

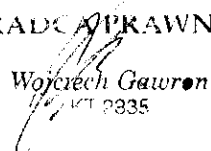
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ruda Śląska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Józef Osmenda

RADCA PRAWNY

Wojciech Gawron
KAT 2335

CM

UZASADNIENIE

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, Priorytetu VII Promocja Integracji Społecznej istnieje możliwość realizowania Programów Aktywności Lokalnej. Projektowany w niniejszej uchwale Program obejmuje swoim zasięgiem mieszkańców Starego Orzegowa. Celem głównym Programu jest „integracja społeczności lokalnej Orzegowa zagrożonej wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem biernych zawodowo klientów pomocy społecznej”. Środki na realizację Programu zostały zaplanowane w ramach projektu systemowego „Ruda Śląska - szansą dla wszystkich” na lata 2012 - 2013 współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 Priorytetu VII, Działania 7.1, Poddziałania 7.1.1. Wkład własny został zabezpieczony w ramach budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej. Warunkiem rozpoczęcia realizacji Programu jest podjęcie uchwały przez Radę Miasta, zgodnie z podstawą prawną wskazaną w jej treści.

Program Aktywności Lokalnej dla Orzegowa uwzględnia specyfikę tej dzielnicy. Diagnoza problemów społecznych przeprowadzona została przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jego założenia merytoryczne opierają się na doświadczeniach w realizacji Programu Aktywności Lokalnej dla Osiedla Kaufhaus. Zaplanowane na terenie Orzegowa działania wpisują się w „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Ruda Śląska na lata 2005-2013”.

Wobec powyższego podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Prezydent Miasta

Grażyna Dziedzic

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr PR. 0007. 60. 2012

Rady Miasta Ruda Śląska

z dnia 28. 03. 2012 r.

Program Aktywności Lokalnej dla dzielnicy Orzegów na lata 2012 - 2013

Ruda Śląska to miasto na prawach powiatu mieszczące się niemal w sercu Aglomeracji Górnośląskiej. Miasto Ruda Śląska ma charakter policentryczny, co wynika z faktu, iż spośród 11 dzielnic miasta większość była wcześniej odrębnymi miejscowościami. Sytuacja ta ma wpływ na rodzaje problemów społecznych występujących w społecznościach lokalnych (których granice pokrywają się w większości z granicami dzielnic), a także na przejawianą aktywność względem samoorganizowania się i przewycięzania życiowych trudności. Potencjał architektoniczny, demograficzny czy społeczny jest nie tylko bogactwem Miasta, ale również stanowi źródło wielu problemów.

Dzielnica Orzegów jest najdalej na północ wysuniętą dzielnicą Miasta Ruda Śląska. Dawniej samodzielna gmina, a w roku 1951 przyłączona do miasta Ruda, później zaś do Rudy Śląskiej jako jedna z dzielnic. Życie Orzegowa koncentrowało się wokół wydobycia węgla kamiennego, najpierw w kopalni „Król Dawid”, później w kopalni „Orzegów” i kopalni „Karol”. Obecnie po przemyśle wydobywczym pozostały jedynie zabudowania, a jednoznaczne określenie charakteru tej dzielnicy uniemożliwia jej dualizm. Specyficzną cechą starej części Orzegowa jest jej małomiasteczkowy charakter z dostępną infrastrukturą, bowiem kiedyś pełniła wiele funkcji zaspokajając większość potrzeb mieszkańców, w tym m.in. potrzeby mieszkaniowe, edukacyjne, sportowo-rekreacyjne, bezpieczeństwa, religijne, kulturalne czy zdrowotne. Niepowtarzalne atuty wynikające z historii czy położenia geograficznego i aktywności obywatelskiej jej mieszkańców świadczą o potencjale tego miejsca i uzasadniają działania z zakresu rewitalizacji społecznej. Z kolei nowa część Orzegowa pełni wyłącznie rolę tzw. „sypialni” i wymaga zabiegów integracyjnych z mieszkańcami starej części dzielnicy. Stary Orzegów ciągnie się od mostu graniczącego z dzielnicą Ruda wzdłuż ulic Bytomskiej, Królowej Jadwigi i Augusta Hlonda aż do ulicy Piasecznej, a z drugiej strony okolice ulice Bogusławskiego i Osiedle Powstańców stanowią nową część dzielnicy. Utrudnieniem jest brak prostego szlaku komunikacyjnego łączącego Osiedle Powstańców ze Starym Orzegowem. Dawniej Orzegów był miejscem prestiżowym, gdzie zamieszkiwała zamożna klasa robotnicza oraz

przedstawiciele dozoru kopalń. W wyniku przemian społeczno - gospodarczych przełomu lat '80 i '90 XX w. dzielnica poniosła niepowetowane straty. Jedną z nich było znaczne zubożenie społeczności lokalnej Orzegowa, drugą natomiast fakt, iż w wyniku przekształceń własności duża ilość budynków przeszła pod zarząd administratora z miasta ościenego - Bytomia. Jak to często w takich przypadkach bywa budynki te zostały potraktowane po macoszemu, co między innymi doprowadziło do ich znacznej degradacji, a w niektórych przypadkach nawet konieczności rozbiórki. Z różnych przyczyn Orzegów utracił również wiele ze swoich zasobów, między innymi Dom Kultury i Oddział Szpitala Miejskiego. Zmiany te doprowadziły do roztrwonienia kapitału społecznego i pauperyzacji społeczności lokalnej. W chwili obecnej dzielnica liczy 8164 mieszkańców. Obszar oddziaływania niniejszego PAL, czyli Stary Orzegów zamieszkuje 3691 osób z czego 47 % to kobiety. Głównymi problemami społeczności lokalnej są bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, które powodują, iż ok. 25% tamtejszej społeczności korzysta z pomocy MOPS. Ze świadczeń korzystają również rodziny wieloproblemowe, w których widoczne jest zjawisko dziedziczenia biedy i zagrożenia wykluczeniem społecznym. Obszar interwencji skupia się wokół kościoła rzymskokatolickiego p.w. św. Michała Archaniola, który w chwili obecnej stanowi główne centrum życia społecznego tej dzielnicy. Należy nadmienić, że społeczność lokalna podejmuje próby samoorganizacji. Wokół wspomnianej parafii powstały grupy oazowa oraz modlitewne, a także funkcjonuje Towarzystwo Przyjaciół Orzegowa. Wysiłki te zasługują na wsparcie w budowaniu głębszych relacji społecznych, zarówno na poziomie organizacji, jak i na poziomie samych mieszkańców. Faktem niezaprzeczalnym jest, że Orzegów posiada swoją tożsamość, do której można się odwoływać budując nowe relacje. Wsparcia wymaga budowa charakteru dzielnicy oraz jej wizerunku. Sprzyjającymi okolicznościami są liczne inicjatywy realizowane na rzecz wdrożenia partycypacyjnego modelu rewitalizacji dzielnicy. Za przykład mogą tutaj posłużyć zrealizowane w roku 2011 warsztaty Charette. W Orzegowie działa wiele instytucji, które mogą aktywnie się przyczynić do poprawy jakości życia w tym miejscu. Działa tam Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych i Ogólnokształcących, Szkoła Policealna dla Dorosłych, Gimnazjum nr 4, Szkoła Podstawowa nr 6, Szkoła Podstawowa nr 36. Z nie wspomnianych wcześniej zasobów warto zwrócić uwagę na siedzibę Związku Emerytów i Rencistów, Dom Pomocy Społecznej, Zakład Opiekuńczo - Leczniczy, Halę Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Klub Sportowy „Zryw” Orzegów. Nie należy zapominać o lokalnych przedsiębiorcach, którzy w dużym stopniu są zaangażowani w rozwój dzielnicy oraz właścicielach kamienic i wspólnotach mieszkaniowych, których ilość stale rośnie. Skoordynowanie działań mających na celu

poprawę jakości życia w dzielnicy, edukację i wzrost aspiracji jej mieszkańców/nek daje możliwość skutecznej i trwałej zmiany w Orzegowie.

Cel główny:

Integracja społeczności lokalnej Orzegowa zagrożonej wykluczeniem społecznym ze szczególnym uwzględnieniem biernych zawodowo klientów pomocy społecznej.

Cele szczegółowe:

1. Wzrost aspiracji uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej.
2. Wzrost umiejętności i kompetencji umożliwiających zaspokojenie aspiracji uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej.
3. Wzrost aktywności społecznej uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej.

Ocena zasobów niezbędnych do realizacji PAL

Niniejszy program jest przygotowany z myślą o zaspokojeniu bieżących potrzeb społeczności lokalnej Orzegowa, a jego realizację ułatwią istniejące tam zasoby instytucjonalne i społeczne. Zgodnie z Zasadami przygotowywania, realizacji i rozliczania projektów systemowych Ośrodków Pomocy Społecznej, Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie oraz Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013 PAL skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska, mieszkających na pewnej przestrzeni, obejmującej obszar części dzielnicy.

Głównymi inicjatorami i realizatorami działań podejmowanych w ramach niniejszego Programu są osoby, które podpisały umowę uczestnictwa w PAL, ich otoczenie oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz społeczności lokalnej i skupiające jej członków.

Głównym współrealizatorem działań w ramach Programu Aktywności Lokalnej jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej, a odpowiedzialność za właściwą realizację działań ponosi Zespół ds. Pozyskiwania Funduszy Unijnych i Realizacji Projektów, w ramach którego działają animatorzy społeczności lokalnej.

Orzegów dysponuje dosyć bogatym zapleczem instytucjonalnym, a siedzibę Programu stanowią specjalnie w tym celu wynajęte pomieszczenia przy parafii w centrum Starego Orzegowa. Działają tam szkoły różnego szczebla (wymienione we wstępie), Dom Pomocy Społecznej, Zakład Opiekuńczo - Leczniczy, Związek Emerytów i Rencistów, liczne koła parafialne przy parafii rzymskokatolickiej p.w. św. Michała Archanioła, Rejon Eksploatacji Budynków Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej, remiza Straży Pożarnej, KS „Zryw” Orzegów, Hala Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, Żłobek, Towarzystwo Przyjaciół Orzegowa oraz liczni drobni

przedsiębiorcy prowadzący punkty handlowo-produkcyjne, a także kamienicznicy i wspólnoty mieszkaniowe.

Opis planowanych działań i metody realizacji

1. Dla realizacji celu szczegółowego „Wzrost aspiracji uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej” podjęte zostaną następujące działania:
 - 1.1. Pogłębienie diagnozy społecznej dzielnicy Orzegów wraz z utworzeniem mapy zasobów i potrzeb przy udziale mieszkańców, w celu uświadomienia silnych i słabych stron społeczności lokalnej.
 - 1.2. Zatrudnienie dwóch animatorów społeczności lokalnej.
 - 1.3. Zorganizowanie i przeprowadzenie czterech wizyt studyjnych uczestników PAL w miastach, gdzie realizowane są podobne programy.
 - 1.4. Zorganizowanie i przeprowadzenie spotkań informacyjnych dotyczących programu rewitalizacji Orzegowa.
2. Dla realizacji celu szczegółowego „Wzrost umiejętności i kompetencji umożliwiających zaspokojenie aspiracji uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej” podjęte zostaną następujące działania:
 - 2.1. Zorganizowanie i przeprowadzenie zajęć Klubu Integracji Społecznej dla wszystkich uczestników Programu Aktywności Lokalnej.
 - 2.2. Zorganizowanie i przeprowadzenie treningów umiejętności społecznych zgodnych z potrzebami i oczekiwaniami uczestników Programu.
 - 2.3. Zorganizowanie i prowadzenie punktu pomocy rzeczowej dla mieszkańców Orzegowa.
 - 2.4. Prowadzenie poradnictwa indywidualnego i grupowego mającego na celu wspieranie inicjatyw oddolnych przygotowujących społeczność lokalną na wdrożenie programu rewitalizacji dzielnicy.
 - 2.5. Zapewnienie pracy socjalnej dla uczestników PAL poprzez zatrudnienie pracowników socjalnych bezpośrednio realizujących projekt systemowy.
3. Dla realizacji celu szczegółowego „Wzrost aktywności społecznej uczestników/czek Programu Aktywności Lokalnej” podjęte zostaną następujące działania:
 - 3.1. Podpisanie 30 umów uczestnictwa w PAL z mieszkańcami i mieszkankami obszaru interwencji.
 - 3.2. Najem pomieszczeń dla potrzeb PAL, gdzie zorganizowana zostanie siedziba Programu oraz miejsce spotkań społeczności lokalnej.

- 3.3. Zorganizowanie i przeprowadzenie ligi podwórkowej piłki nożnej dla dzieci i młodzieży z terenu Orzegowa.
- 3.4. Zorganizowanie i przeprowadzenie akcji odnawiania klatek schodowych na terenie Orzegowa.
- 3.5. Zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu dzieci i młodzieży z obszaru objętego PAL w okresie wakacji letnich i ferii zimowych.
- 3.6. Zorganizowanie i przeprowadzenie cyklu spotkań społeczności lokalnej w wynajętych pomieszczeniach.
- 3.7. Zorganizowanie i przeprowadzenie kół zainteresowań dla wszystkich grup wiekowych w zależności od zgłaszanych potrzeb.
- 3.8. Zorganizowanie i przeprowadzenie wyjazdu integracyjno - edukacyjnego dla uczestników PAL.
- 3.9. Zorganizowanie i przeprowadzenie obchodów Europejskiego Dnia Sąsiada.
- 3.10. Zorganizowanie i przeprowadzenie imprezy o charakterze integracyjnym, która równocześnie podsumuje projekt systemowy.

Harmonogram

Lp.	Działanie	Termin
1.	Podpisanie umowy na wynajem pomieszczeń dla potrzeb PAL	I kwartał 2012
2.	Zatrudnienie dwóch animatorów społeczności lokalnej	I - II kwartał 2012
3.	Zawarcie 30 umów uczestnictwa w PAL z członkami społeczności lokalnej	I - III kwartał 2012
4.	Rozpoczęcie procesu pogłębiania diagnozy społeczności lokalnej w celu stworzenia mapy zasobów i potrzeb Orzegowa	I kwartał 2012
5.	Prowadzenie spotkań animacyjnych ze społecznością lokalną	I - IV kwartał 2012
6.	Organizacja obchodów świąt Wielkiej Nocy ze społecznością lokalną	II kwartał 2012

7.	Obchody Dnia Rodziny	II kwartał 2012
8.	Obchody Europejskiego Dnia Sąsiada 2012	II kwartał 2012
9.	Przeprowadzenie dwóch wizyt studyjnych na osiedlach, gdzie realizowane są Programy Aktywności Lokalnej	II - III kwartał 2012
10.	Przeprowadzenie wyjazdu edukacyjno - turystycznego dla uczestników PAL	III kwartał 2012
11.	Przeprowadzenie rozgrywek podwórkowej ligi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży	III kwartał 2012
12.	Zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu w okresie wakacyjnym dla dzieci i młodzieży	III kwartał 2012
13.	Organizacja spotkań społeczności lokalnej z osobami znaczącymi dla Miasta Ruda Śląska	II - IV kwartał 2012
14.	Organizacja spotkań nt. rewitalizacji Orzegowa	II - IV kwartał 2012
15.	Zorganizowanie dwóch treningów umiejętności społecznych	III - IV kwartał 2012
16.	Zorganizowanie i prowadzenie punktu pomocy rzeczowej dla mieszkańców Orzegowa	II - IV kwartał 2013
17.	Zorganizowanie Wigilii Bożego Narodzenia w społeczności lokalnej	IV kwartał 2012
18.	Pozyskiwanie sponsorów działań na terenie Orzegowa	I - IV kwartał 2012
19.	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego i grupowego	II - IV kwartał 2012
20.	Organizowanie spotkań kół zainteresowań (w zależności od zgłaszanych potrzeb)	III - IV kwartał 2012
21.	Podsumowanie i ewaluacja PAL w roku 2012	IV kwartał 2012

22.	Zakończenie diagnozy społeczności lokalnej i publikacja Mapy Zasobów i Potrzeb Orzegowa	I - II kwartał 2013
23.	Zorganizowanie balu karnawałowego ze społecznością lokalną	I kwartał 2013
24.	Prowadzenie spotkań animacyjnych ze społecznością lokalną	I - IV kwartał 2013
25.	Zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu w okresie ferii zimowych dla dzieci i młodzieży	I kwartał 2013
26.	Organizacja obchodów świąt Wielkiej Nocy ze społecznością lokalną	II kwartał 2013
27.	Obchody Dnia Rodziny	II kwartał 2013
28.	Obchody Europejskiego Dnia Sąsiada 2013	II kwartał 2013
29.	Przeprowadzenie dwóch wizyt studyjnych na osiedlach, gdzie realizowane są Programy Aktywności Lokalnej	II - III kwartał 2013
30.	Przeprowadzenie wyjazdu edukacyjno - turystycznego dla uczestników PAL	III kwartał 2013
31.	Przeprowadzenie rozgrywek podwórkowej ligi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży	II - IV kwartał 2013
32.	Zorganizowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu w okresie wakacyjnym dla dzieci i młodzieży	III kwartał 2013
33.	Zorganizowanie imprezy integracyjnej w ramach PAL, która posłuży również podsumowaniu projektu systemowego w latach 2008 - 2013	II - III kwartał 2013
34.	Organizacja spotkań społeczności lokalnej z osobami znaczącymi dla Miasta Ruda Śląska	II - IV kwartał 2013
35.	Organizacja spotkań nt. rewitalizacji Orzegowa	II - IV kwartał 2013

36.	Zorganizowanie dwóch treningów umiejętności społecznych	III - IV kwartał 2013
37.	Prowadzenie punktu pomocy rzeczowej dla mieszkańców Orzegowa	I - IV kwartał 2013
38.	Zorganizowanie Wigilii Bożego Narodzenia w społeczności lokalnej	IV kwartał 2013
39.	Pozyskiwanie sponsorów działań na terenie Orzegowa	I - IV kwartał 2013
40.	Prowadzenie poradnictwa indywidualnego i grupowego	II - IV kwartał 2012
41.	Organizowanie spotkań kół zainteresowań (w zależności od zgłaszanych potrzeb)	III - IV kwartał 2013
42.	Podsumowanie realizacji PAL i jego zakończenie	IV kwartał 2013

Przewidywane rezultaty

1. Wzrost integracji społecznej mieszkańców Orzegowa.
2. Wzrost aktywności społecznej mieszkańców dzielnicy.
3. Wzrost udziału porozumień w realizacji działań na terenie dzielnicy.
4. Wzrost kompetencji i umiejętności mieszkańców Orzegowa.
5. Wzrost partycypacji społecznej w procesie planowania i realizacji działań.
6. Wzrost tożsamości lokalnej mieszkańców Orzegowa.
7. Wypracowanie potencjalnego wizerunku dzielnicy.
8. Wzrost świadomości procesu rewitalizacji i aktywny udział w nim mieszkańców terenu objętego PAL.

Ewaluacja

Badanie skuteczności PAL będzie przeprowadzane na bieżąco poprzez wywiady indywidualne i grupowe fokusowe. Ponadto przeprowadzona zostanie pogłębiona diagnoza społeczności lokalnej, co zaowocuje stworzeniem Mapy Zasobów i Potrzeb dla obszaru interwencji. Wyniki ewaluacji oraz Mapa posłużą do modyfikacji działań w celu pełniejszego zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej w oparciu o istniejące zasoby.

Uzasadnienie realizacji programu

Społeczność lokalna Orzegowa jest obecnie społecznością poszukującą swojej tożsamości i funkcji w obecnym kształcie Rudy Śląskiej. Mimo pewnego stopnia zorganizowania brakuje jej koordynacji działań mających na celu wypracowanie spójnego planu działania na rzecz dzielnicy. Niezbędne jest także wsparcie tej części społeczności lokalnej, która jest najbardziej zagrożona wykluczeniem społecznym, w tym wyłączone z uczestnictwa w procesach decyzyjnych dotyczących spraw dzielnicy oraz działań na rzecz poprawy wizerunku dzielnicy czy własnych warunków bytowych. Niniejszy Program Aktywności Lokalnej ma za zadanie aktywizowanie członków społeczności lokalnych (a także ich zorganizowanych grup) oraz ich integrację poprzez wspólne działanie, które ma zaowocować wyższą jakością życia mieszkańców obszaru interwencji. Konieczne jest rozbudzanie w nich aspiracji, inicjatywy i mobilizowanie do działania, co umożliwi rozwój tej społeczności. PAL dzięki pozyskanym środkom unijnym zapewnia działania, które mają na celu wyposażenie uczestników Programu w niezbędne do skutecznej samoorganizacji kompetencje i umiejętności społeczne. Wynika to z konieczności oddolnej realizacji usług społecznych, które w tej formie są najbardziej efektywne i najpełniej zaspokajają potrzeby.

Sposób finansowania programu (źródła finansowania)

Realizacja niniejszego Programu Aktywności Lokalnej w całości ujęta została w projekcie systemowym „Ruda Śląska - szansą dla wszystkich” na lata 2012 - 2013 współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, Priorytetu VII, Działania 7.1, Poddziałania 7.1.1. Wkład własny zaplanowany został w ramach budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rudzie Śląskiej.

WICEPRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA RUDA ŚLĄSKA

Józef Dsmenda

OK

ADWOKAT
RADCA PRAWNY

Wojciech Gawron
T 2335